

Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště pracuje na naší škole od září 2014 ve složení ředitelka školy, školní psycholog, výchovný poradce a metodik primární prevence.

Ve škole jsou vzděláváni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami s různou mírou podpůrných opatření.

✓ *Integrativní model školy, který naplňuje naše škola*

Naše škola je určena pro vzdělávání žáků s poruchou chování. Spolu s nimi zde vzděláváme žáky s mentálním postižením a žáky se souběžným postižením více vadami, kteří mají z SPC doporučení k integraci zejména z důvodu postižení více vadami (u nás se jedná převážně o tělesné a mentální postižení)- tito žáci jsou většinou pak vzděláváni dle IVP a v každé třídě, kde je jeden či více takto postižených žáků pracuje kromě speciálního pedagoga vždy asistent pedagoga.

Další žáci, kteří mají také doporučení k integraci, ale z PPP- jsou žáci, kteří nemají indikaci k zařazení do školy s upraveným vzdělávacím programem. Tito žáci jsou vzděláváni dle ŠVP ZV, který vychází z RVP pro základní školy. Tito žáci jsou skupinově integrováni ve třídě pro žáky s poruchami chování a při výuce akceptujeme jejich někdy i velmi sníženou výkonnost. Od 1. 9. 2019 je nově zřízena mateřská škola pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

✓ *Inkluzivní model školy, který naplňuje naše škola*

Přestože inkluzivní vzdělávání je zaměřeno na rovný přístup ke vzdělávání a zároveň do jedné třídy - školy (běžného hlavního proudu) podle něj dochází zdravé děti společně s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a vyučování má být přizpůsobeno tak, aby vyhovovalo všem- přesto toto vše paradoxně splňuje i náš typ školy, který bývá v poslední době často kritizován.

Nedomníváme se, že by u nás docházelo k segregaci žáků se SVP od běžné populace, jak je to často prezentováno. Naopak k nám dochází řada žáků s postižením více vadami spolu se žáky, kteří jsou zde vzděláváni dle RVP pro základní školu, protože nesplňují indikaci k zařazení do našeho typu vzdělávání - jsou to tzv. žáci se závažnými poruchami chování a poruchami učení. Právě tito žáci nemají žádné problémy při zařazení do naší školy a všichni jsou zvyklí díky projektovým modelům vyučování a malému počtu žáků ve třídách společně si pomáhat a spolupracovat při zadaných úkolech.

Ve všech třídách s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami učitelé podporují vytrvalost žáků, protože mají často problémy s rozptýlenou pozorností, nerozhodností či chronickou únavou. Pokud se od dětí chce více, než mohou zvládnout, vede to často k nejrůznějším problémům - od stresu až k nezvládnutí učební látky. A právě tento stres je velmi často odbouráván právě nástupem do našeho typu vzdělávání.

Naše škola zajišťuje vhodné profesní prostředí, které aktivně inkluzivní vzdělávání podporuje, tj. včasná diagnostika, pomoc rodičů i komunity, obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Mezi podpůrná opatření, které denně využíváme jsou: učebnice, didaktické materiály, kompenzační a rehabilitační pomůcky, zařazení předmětů speciální pedagogické péče- masáže, míčkování, canisterapie, ILP,... služby asistenta pedagoga, snížení počtu žáků ve třídě, poskytování pedagogicko-psychologických služeb a další možné úpravy podle IVP.

Děti se u nás učí respektovat a pozitivně hodnotit odlišnosti a schopnosti, které každé dítě do kolektivu přináší a zároveň se v nich dotváří pocit sounáležitosti. Na základě výše uvedeného nemohu souhlasit s názorem, že inkluzivní vzdělávání se stále více prosazuje jako vhodnější alternativa speciálního školství. Nemyslím si, že umístění dětí se speciálními potřebami do odděleného prostředí má deprivacní důsledky, protože nemají stejné příležitosti a nemohou se zařadit do běžného systému vzdělávání ani do takzvaně normálního života.

Naopak toto mohu velmi citelně oponovat, protože žáci, kteří přichází do naší školy pozdě – z různých důvodů:

- buď rodiče dlouho váhali se souhlasem umístění k nám i přes doporučení PPP či SPC nebo i z důvodu špatné legislativy, kdy normativ na žáka je častým důvodem, proč si škola ponechává nekonfliktního žáka s dg. Mentální retardace a doporučením pro zařazení do školy s upraveným vzdělávacím programem.

Takto pozdě zařazeným žákům – většinou zařazeným až na druhém stupni – se pak následně projevují výchovné problémy, často spojené s poruchami psychickými, enurézou či koktavostí.

Za celou dobu mé praxe jsem se nesečkala s žákem, kterému by vadilo, že výsledná úroveň znalostí, kterou získal ve speciálních školách, byla nedostačující pro jeho další život.

Naopak dítě, které k nám přichází často velmi traumatizováno ze ZŠ, protože musí zvládat učivo nad hranice svých možností, se po příchodu k nám zcela uklidní, zmírní se poruchy chování a odstraní se výchovné problémy.

Školní poradenské pracoviště v naší škole pracuje ve složení:

Školní psycholog – Mgr. Marcela Prvá

a) depistážní činnost

- ✓ participace na provádění zápisu do 1. ročníků základní školy
- ✓ individuální psychodiagnostické činnosti s žáky s výukovými a výchovnými problémy, s rizikovým chováním apod.
- ✓ provádění diagnostiky sociálního klimatu ve třídách

b) konzultační, poradenské a intervenční práce

- ✓ poskytování služeb psychologického poradenství (včetně psychoterapie) žákům s rizikovým chováním, žákům s výukovými a výchovnými problémy a v osobních problémech žáků
- ✓ realizace krizových intervencí pro žáky a poskytování služeb psychologického poradenství zaměřených na zpracování krize
- ✓ společné konzultace se žáky a rodiči a poskytování služeb psychologického poradenství žákům s rizikovým chováním, žákům s výukovými a výchovnými problémy a v osobních problémech žáků
- ✓ skupinová a individuální práce se žáky zaměřená na techniky a hygienu učení
- ✓ skupinová práce se žáky zaměřená na osobní rozvoj žáků
- ✓ skupinová terapeutická práce se žáky
- ✓ skupinová a komunitní práce se žáky
- ✓ participace na vedení preventivních programů pro třídy ve spolupráci s třídními učiteli
- ✓ pomoc při realizaci aktivit se žáky zaměřených na řeš. multikult. problematiky ve škole

Školní metodik prevence – Mgr. Daniela Kramplová (zástup Mgr. Martina Nedoluhová)

- ✓ koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci minimálního preventivního programu školy
- ✓ koordinuje a realizuje aktivity školy zaměřené na prevenci negativních jevů žáků – prevenci záškoláctví, závislostí (kouření, alkohol, drogy), násilí, vandalismu, rizikových projevů sebepoškozování a dalšími soc. patologickými jevy
- ✓ metodicky vede ostatní pedagogy školy v oblasti prevence soc. patologických jevů
- ✓ koordinuje vzdělávání pedagogů školy v oblasti prevence soc. patologických jevů
- ✓ koordinuje spolupráci školy s okresním metodikem primární prevence- v PPP Přerov s odbornými pracovišti- které působí v oblasti prevence- např. krizová centra – Kappa
- ✓ kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu soc. patologických jevů
- ✓ zajišťuje a předává odborné informace o problematice soc. patologických jevů, o nabídkách programů, o metodách a formách primární prevence pedagogům školy

- ✓ vede a průběžně aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence
- ✓ poskytuje poradenské služby žákům a jejich rodičům: vyhledává a orientačně provádí šetření žáků s rizikem či projevy soc. patologických jevů
- ✓ spolupracuje s třídními učiteli při prvotních projevech soc. patologických jevů u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- ✓ součástí práce metodika MPP jako člena širšího vedení školy je metodické vedení asistentů pedagoga.

Výchovný poradce: Mgr. Jana Mádrová

Diagnostické a intervenční činnosti:

- ✓ shromažďuje záznamy o žácích. Provádí krizové intervenční činnosti se žáky zaměřené na SPCH- dle krizového plánu školy, včetně vyhodnocování a řešení šikany.
- ✓ konzultuje s pedagogy a spolupracuje s odborníky mimo školu (PPP, SPC, dětský lékař). Provádí speciálně pedagogické poradenské intervence a služby pro žáky, rodiče a pedagogické pracovníky školy.
- ✓ provádí diagnosticko-poradenské činnosti zaměřené k volbě povolání žáků
- ✓ ve spolupráci s třídním učitelem provádí skupinová i indiv. šetření a poradenství v této oblasti
- ✓ spolupracuje s PPP Přerov s ÚP při výběru vhodných učebních oborů pro žáky
- ✓ zajišťuje exkurze a skupinové návštěvy žáků školy – Burza škol, exkurze do odborných učilišť a zprostředkovává besedy se zástupci SOU a OU

Metodické a informační činnosti:

- ✓ metodicky vede třídní učitele vycházejících žáků a pedagogy, kteří vyučují předmět Výchova k volbě povolání (předmět je součástí Pracovní výchovy na naší škole)
- ✓ má na starosti vedení a kontrolu katalogových listů žáků
- ✓ na základě podkladů třídních učitelů a vedení školy svolává a vede výchovné komise za přítomnosti kurátorky sociálního odboru.

Formy spolupráce školních specialistů v rámci školy: vedení, tříd. učitelé, učitelé, asist.pedag.

Spolupráce vedení školy, ŠP, VP a metodika prevence je na velmi dobré úrovni. Při řešení jakýchkoliv problémů konzultujeme daný problém a postup při řešení.

S třídními učiteli konzultuje výchovný poradce veškeré výchovné problémy jejich žáků, kdy následně přebírá spolu se školní psycholožkou do péče problémové žáky.

Spolupráce školních specialistů s externími subjekty (ŠPZ, jiné subjekty)

PPP a SPC – kdy školská poradenská zařízení nám děti vyšetřuje při vstupu žáků do školy a vzhledem k socio-znevýhodněnému prostředí, kde většina žáků bydlí nám vychází vstříc a často tyto děti vyšetřuje přímo v našem zařízení. Školní psycholožka provádí psychologická vyšetření na základě zakázky ze strany vedení školy.

SPC- jsou pro naše zařízení důležité při vyšetřeních žáků, které potřebujeme v průběhu docházky přešetřit buď z výchovných či výukových problémů. Dále s SPC spolupracujeme při zajišťování podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením a při tvorbě IVP pro integrované žáky a žáky s kombinovaným postižením.

Ředitelka školy zprostředkovává spolupráci s SPC a PPP a spolu s Mgr. Zdenkou Dohnalovou (učitelka školy pověřená kontrolou a kompletací IVP všech žáků a zajišťuje a kontroluje dokumentaci a podklady třídních učitelů pro vyšetření žáků ŠPZ) koordinují vyšetření žáků.

Spolupráce s externími specialisty:

- Kliničtí psychologové a pedopsychoiatri – spolupracuje školní psycholog zejména v rámci dalšího vzdělávání (psychoterapeutický výcvik)
- Kurátoři soc. odboru – jednání školní psycholožky spolu s výchovnou poradkyní s těmito odborníky při individuálních šetřeních žáků. Ředitelka školy je členkou komise pro sociálně-právní ochranu dětí při MěÚ.

Diagnostika a depistáž ŠPP (oblasti diagnostiky, užívané diagnostické metody a nástroje) ***Školní psycholog***

- diagnostika předškol. dětí – školní zralost (Jiráskův test školní zralosti, Edfeldtův Reverzní test)
- osobnost, rodina – Kresba stromu, Kresba rodiny, Začarovaná rodina, Test nedokončených vět
- diagnostika rozum. schopností (WISC III+vzdělávací aplikace) – užíváno po dohodě s PPP
- poruchy chování – inventář projevů ADHD (Swierkoszová)
- pervazivní vývojové poruchy – screening autismu

Konzultační, poradenská a intervenční práce školních specialistů

- Konzultace výchovné poradkyně a ŠP s žáky, rodiči, třídními učiteli a ostatními pedagogy školy
- Školní poradenské pracoviště zajišťuje poradenství zaměřené na prevenci školních neúspěchů, primární prevenci sociálně patologických jevů, kariérové poradenství. Výchovná poradkyně i ŠP zajišťuje odbornou poradnu při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zaměřujeme se i na žáky ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, ve všech oborech poradenské péče se zaměřujeme nejen na klienty- žáky a jejich rodiče, ale poskytujeme souběžně i metodickou podporu pedagogům při uplatňování psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností.
- Intervenční činnosti : individuální práce s dětmi přípravné třídy a žáky základní školy – adaptační obtíže, sociálně-vztahové problémy jednotlivců i třídních kolektivů, terapeutické vedení rodin s žáky
- krizové intervence dle krizového plánu školy – zejména zaměřené na žáky s SPCH

Metodická, vzdělávací a koordinační činnost školních specialistů

- účastní se povinného vzdělávání
- metodické vedení v rámci standardní metodické podpory, účast na pravidelných schůzkách školního poradenského pracoviště s ředitelkou školy
- metodická podpora učitelům a asistentům pedagoga na základě jejich zakázek
- koordinace činností školního poradenského pracoviště řídí ředitelka školy spolu s výchovnou poradkyní, VP a ŠP zajišťují po vzájemné dohodě koordinaci péče o žáky s dalšími subjekty (rodiče, učitelé, asistenti, PPP, SPC, kurátoři, DD atd.)
- participace na přípravě zápisu do 1. třídy a zápisu do mateřské školy

Rizika ve vzdělávání

Za ústřední riziko pro vzdělávání na naší škole považují agresivitu žáků, zejména těch, kteří k nám přestupují ze ZŠ až na druhém stupni, přestože vyšetření PPP již před vstupem do ZŠ indikuje, že dítě nebude zvládat ZŠ- impulsem školy k jejich přeražení k nám jsou až následně související výchovné problémy u těchto žáků. Z těchto výše zmíněných důvodů se k nám proto dostávají zejména žáci se stále nižším mentálním intelektem.

Většina našich dětí pochází ze socio-znevýhodněného prostředí a dalším rizikem je i nestabilita rodin – neúplné rodiny či střídání partnerů rodičů- tedy nejednotný postoj ve výchově dětí – důsledkem pak jsou nevhodné party, školní neúspěch, záškoláctví – celkově nárůst výchovných problémů související s jejich nespokojeností a nejistotou v rodině. Pak je i s takovými rodinami velmi obtížná spolupráce, rodiče se vyhýbají návrhům řešení ze strany školy a bohužel mnohdy nám v těchto případech je sociální odbor v našem městě velice slabým partnerem, který nám nedokáže nabídnout profesionální pomoc na odpovídající úrovni.

Zřízením školního poradenského pracoviště ve škole získala škola základnu pro práci s rizikem. Díky jednotnému postupu při řešení krizových intervencí, který je velmi dobře vypracovaný v Minimálním preventivním programu, krizovém plánu školy a dalších metodických materiálech se i ostatní učitelé naučili správně reagovat na negativní jevy u svých žáků a obracet se na kompetentní odborníky školního poradenského pracoviště.

Vypracovala: Mgr. Juráňová Miluše, ředitelka školy
Lipník nad Bečvou 1. září 2022